

MONETĀRAIS BIĻETENS

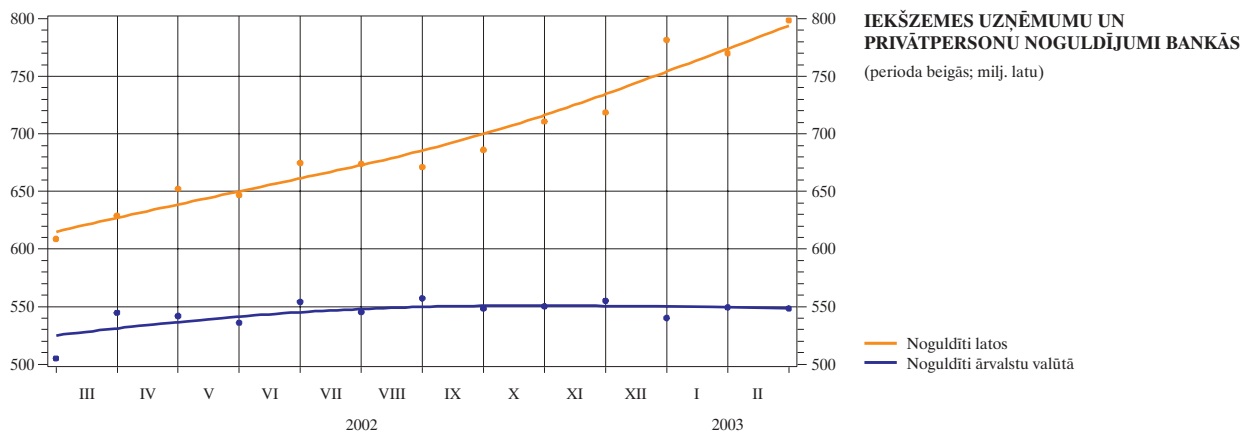
2

2003

Lai gan februārī politiskā situācija pasaulē bija saspringta un nenoteiktība ASV un Irākas attiecībās kavēja ārējā tirgus attīstību un veicināja naftas cenu kāpumu, Latvijas tautsaimniecība attīstījās veiksmīgi. Turpinājās gan reālā, gan finanšu sektora stabila izaugsme. Inflācija joprojām bija zema – patēriņa cenu indekss salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu pieauga par 2.1%, pamatinflācijas komponentam veidojot tikai 1.2%. Patēriņa cenu pārmaiņas februārī visvairāk ietekmēja uztura produktu un degvielas cenu pieaugums (attiecīgi par 0.8% un 3.6%).

Publiskotie dati par iekšzemes kopprodukta izaugsmi 2002. gada 4. ceturksnī (8.3%) un gadā kopumā (6.1%) liecināja, ka Latvijas tautsaimniecības attīstība bijusi viena no straujākajām ne tikai Centrālajā Eiropā un Austrumeiropā, bet arī visā kontinentā. 12. februārī notika pirmā Latvijas valsts iekšējā aizņēmuma 10 gadu obligāciju izsole. Investoru pieprasījums pēc vērtspapīriem 3.6 reizes pārsniedza piedāvājumu, bet vidējā peļņas likme (5.19%) ne tikai bija ļoti izdevīga, bet arī atbilda Māstrihtas kritērijam. 10 gadu obligāciju izsoles rezultāti liecina, ka Latvijas valstij un tautsaimniecībai investori uzticas un ka tai piešķirtie augstie kredītreitingi atspoguļo reālo situāciju.

Pēc sezonālu faktoru izraisītā samazinājuma atjaunojās galveno monetāro rādītāju kāpums. Plašā nauda M2X salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi palielinājās par 31.3 milj. latu jeb 1.7%, bet salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu – par 18.9%. Iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumu atlikums salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi palielinājās par 27.7 milj. latu jeb 2.1%. Noguldījumu atlikuma pieaugumu nodrošināja latos piesaistīto noguldījumu atlikuma kāpums par 28.6 milj. latu. Ievērojami straujāk augot termiņnoguldījumu atlikumam, par 0.8 procentu punktiem (līdz 44.4%) palielinājās termiņnoguldījumu īpatsvars noguldījumu kopapjomā.

Naudas piedāvājuma M2X pieaugumu noteica banku sistēmas tīro iekšējo aktīvu kāpums (par 60.5 milj. latu). Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu atlikums salīdzinājumā ar janvāri pieauga par 61.6 milj. latu, bet salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu palielinājās par 38.3%. Uzņēmumiem izsniegto kredītu atlikums pieauga straujāk nekā privātpersonām izsniegto kredītu atlikums, savukārt ilgtermiņa kredītu atlikuma kāpums bija lielāks nekā īstermiņa kredītu atlikuma pieaugums. Visvairāk palielinājās hipotēku kredīta atlikums (par 24.7 milj. latu jeb 6.1%). Komerckredīta atlikums pieauga par 9.9 milj. latu un industriālā kredīta atlikums – par 8.1 milj. latu. Iekšzemes kredītu atlikuma kāpumu nodrošināja gan piesaistīto noguldījumu atlikuma pieaugums, gan banku sistēmas tīro ārējo aktīvu samazināšanās par 29.2 milj. latu.

Kredītiestāžu aktīvi jau trešo mēnesi gandrīz nemainījās (4.3 mljrd. latu), bet kapitāls un rezerves palielinājās par 11.2 milj. latu. Banku peļņa 2003. gada pirmajos divos mēnešos sasniedza 9.1 milj. latu (par 15.2% vairāk nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā).

Nedaudz (līdz 5.2%) samazinājās iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām latos izsniegto īstermiņa kredītu vidējā svērtā procentu likme, bet šai klientu grupai latos izsniegto ilgtermiņa kredītu vidējā svērtā procentu likme pieauga (līdz 7.8%). OECD valstu valūtās izsniegto kredītu vidējo svērtā procentu likmju kāpums bija lielāks (attiecīgi līdz 4.4% un 5.9%). Banku piesaistīto noguldījumu vidējās svērtās procentu likmes februārī bija gandrīz tādas pašas kā janvārī (latos veiktajiem īstermiņa noguldījumiem – 2.7% un ilgtermiņa noguldījumiem – 4.9%; noguldījumiem OECD valstu valūtās – attiecīgi 2.0% un 3.6%).

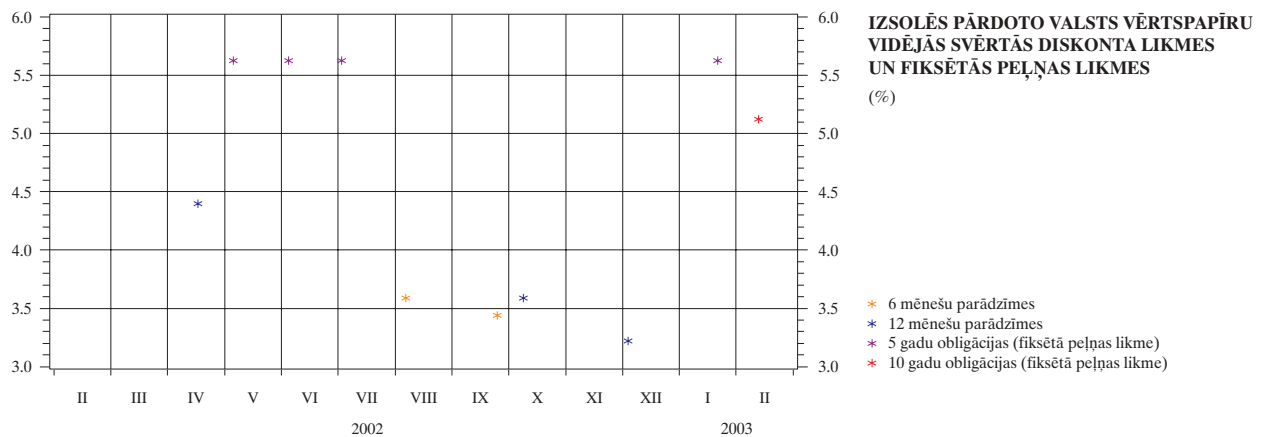
Lai gan februārī valsts konsolidētā kopbudžeta fiskālais deficīts bija 7.4 milj. latu, 2003. gada pirmajos divos mēnešos budžeta pārpalikums bija 14.7 milj. latu (iepriekšējā gada atbilstošajā periodā fiskālais deficīts – 6.1 milj. latu). Pārskata mēnesī deficītu noteica valsts pamatbudžeta izdevumu pārsniegums pār ieņēmumiem (10.5 milj. latu), saglabājoties valsts speciālā budžeta pārpalikumam (3.8 milj. latu). Pašvaldību konsolidētā budžeta deficīts bija tikai 0.3 milj. latu. 2003. gada pirmajos divos mēnešos valsts konsolidētā kopbudžeta ieņēmumi pieauga par 10.8%, bet izdevumi – tikai par 0.3%. Februārī nodokļu ieņēmumi bija mazāki nekā janvārī, bet par 11.7% lielāki nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā. Visvairāk 2003. gada pirmajos divos mēnešos salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu pieauga akcīzes nodokļa, iedzīvotāju ienākuma nodokļa un pievienotās vērtības nodokļa ieņēmumi (attiecīgi par 24.3%, 15.7% un 15.6%).

Valsts parāds palielinājās par 18.4 milj. latu (līdz 773.2 milj. latu). Ārējam parādam gandrīz nemainoties, valsts parāda pieaugumu noteica valdības ilgtermiņa obligāciju neto emisija iekšzemes tirgū.

Februārī banku sistēmas likviditāte joprojām bija augsta. Vidējais RIGIBOR uz nakti izsniegtajiem kredītiem bija tuvu 3.0% līmenim. Iekšzemes starpbanku tirgus apgrozījums februārī (631.2 milj. latu) bija tikai nedaudz mazāks par janvāra rekordaugsto līmeni. Latos izsniegto starpbanku kredītu vidējā svērtā procentu likme nedaudz samazinājās (janvārī – 2.6%; februārī – 2.5%). Likviditāti nodrošināja arī Latvijas Bankas *repo* kredīti, kas februārī tika izsniegti 90.3 milj. latu apjomā (2.1 reizi vairāk nekā janvārī) ar vidējo svērto procentu likmi 2.8%. Par 28.2% mazāk nekā janvārī, tomēr nozīmīgā apjomā (106.2 milj. latu) tika veikti īstermiņa valūtas mijmaiņas darījumi. Likviditāti paaugstināja centrālās bankas veiktie valsts vērtspapīru pirkšanas darījumi 17.2 milj. latu apjomā un intervences valūtas tirgū, neto nopērkot ārvalstu valūtu 6.5 milj. latu apjomā. Valūtas mijmaiņas un pirkšanas darījumu rezultātā Latvijas Bankas tirie ārējie aktīvi februārī palielinājās par 30.0 milj. latu, un februāra beigās emitētās nacionālās valūtas segums ar Latvijas Bankas tirajiem ārējiem aktīviem bija 101.8%. ASV dolāra kurss attiecībā pret latu februārī pieauga par 0.3%, bet eiro kurss nemainījās (perioda beigās – attiecīgi 0.583 un 0.629). Savukārt Japānas jenas kurss attiecībā pret latu palielinājās par 1.6%, bet Lielbritānijas sterliņu mārciņas kurss kritās par 3.3%.

Bezdarba līmeņa pieaugumu februārī (par 0.2 procentu punktiem; līdz 7.9%) noteica zivrupniecībā nodarbināto skaita samazināšanās.

Februārī salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo mēnesi dzelzceļa tranzītpārvadājumu apjoms caur Latvijas ostām palielinājās par 36.4%. Pieaugot arī pārējo dzelzceļa pārvadājumu veidu apjomam, kopējais pa dzelzceļu

	2003	
	I	II
Rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indeksa pārmaiņas (salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)	6.7	*
Patēriņa cenu indeksa pārmaiņas		
Mēneša (%)	0.9	0.3
Gada (%)	1.4	2.1
Patēriņa cenu gada pamatinflācija (%)	0.8	1.2
Reģistrēto bezdarbnieku skaits perioda beigās	91 580	93 617
Bezdarba līmenis (% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita)	7.7	7.9
Valsts konsolidētā kopbudžeta fiskālā bilance (milj. latu)	22.1	14.7
Ārējā tirdzniecība (milj. latu)		
Eksports	112.8	*
Imports	188.5	*
Bilance	-75.7	*

MAKROEKONOMISKIE RĀDĪTĀJI

* Datu vēl nav.

Avots: LR Centrālās statistikas pārvaldes dati.

MONETĀRIE RĀDĪTĀJI

(perioda beigās; milj. latu)

(perioda beigās; milj. ASV dolāru)*

	2003	
	I	II
Banku sistēma		
M2X	1 847.8	1 879.1
Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs)	528.3	531.9
Iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumi	1 319.5	1 347.2
Pieprasījuma noguldījumi	744.3	748.8
Termiņnoguldījumi	575.2	598.4
M2D	1 298.3	1 330.5
Tirie ārējie aktīvi	336.8	307.6
Tirie iekšējie aktīvi	1 511.0	1 571.5
Kredīti iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām	1 865.1	1 926.7
Īstermiņa kredīti	296.7	310.7
Ilgtermiņa kredīti	1 568.4	1 616.0
Kredīts valdībai (neto)	131.1	145.6
Latvijas Banka		
M0	709.2	751.5
Skaidrā nauda apgrozībā	597.8	598.1
Noguldījumi Latvijas Bankā latos	111.4	153.3
Tirie ārējie aktīvi	734.8	764.8
Tirie iekšējie aktīvi	-25.6	-13.4
Kredīti	40.6	56.3
Bankām	27.9	29.2
Valdībai (neto)	12.6	27.0
Pārējie aktīvi (neto)	-66.2	-69.6
Ārējās rezerves*	1 280.76	1 324.16
Zelts	90.96	88.22
Speciālās aizņēmuma tiesības	0.20	0.09
Rezerves pozīcija Starptautiskajā Valūtas fondā	0.08	0.08
Ārvalstu konvertējamās valūtas	1 189.52	1 235.77

PROCENTU LIKMES UN LATVIJAS BANKAS NOTEIKTIE ĀRVALSTU VALŪTU KURSI

	2003	
	I	II
Latos izsniegto iekšzemes starpbanku kredītu vidējā svērtā procentu likme	2.6	2.5
Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu procentu likmes		
Īstermiņa kredīti (izsniegti latos)	5.5	5.2
Īstermiņa kredīti (izsniegti OECD valstu valūtās)	3.6	4.4
Ilgtermiņa kredīti (izsniegti latos)	7.6	7.8
Ilgtermiņa kredīti (izsniegti OECD valstu valūtās)	5.4	5.9
No iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām piesaistīto noguldījumu procentu likmes		
Pieprasījuma noguldījumi (veikti latos)	0.8	0.9
Pieprasījuma noguldījumi (veikti OECD valstu valūtās)	0.5	0.8
Īstermiņa noguldījumi (veikti latos)	2.9	2.7
Īstermiņa noguldījumi (veikti OECD valstu valūtās)	1.9	2.0
Ilgtermiņa noguldījumi (veikti latos)	5.2	4.9
Ilgtermiņa noguldījumi (veikti OECD valstu valūtās)	3.5	3.6
Latvijas Bankas refinansēšanas likme (perioda beigās; %)	3.0	3.0
Ārvalstu valūtu kursi (perioda beigās)		
Ls pret USD	0.5810	0.5830
Ls pret GBP	0.9560	0.9240
Ls pret 100 JPY	0.4900	0.4980
Ls pret EUR	0.6290	0.6290

pārvadāto kravu apjoms palielinājās par 29.0%. Naftas tranzīta samazināšanās dēļ Ventspils ostas kravu apgrozījums saruka par 3.8%, tomēr Rīgas un Liepājas ostā saņemto un no tām nosūtīto kravu apjoma pieaugums nodrošināja to, ka Latvijas ostu kopējais kravu apgrozījums pieauga un par 9.5% pārsniedza iepriekšējā gada februāra līmeni.

Ražotāju cenu indekss rūpniecībā februārī salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi palielinājās par 0.7% un salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu – par 2.4%.

Janvārī turpinājās visu galveno rūpniecības nozaru izaugsme. Apstrādes rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indekss saskaņā ar sezonāli izlīdzinātajiem datiem salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu pieauga par 6.1%, elektroenerģijā, gāzes un ūdens apgādē – par 6.1%, bet ieguves rūpniecībā un karjeru izstrādē – par 22.6%, rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indeksam palielinoties par 6.7%. Saskaņā ar sezonāli izlīdzinātajiem datiem mazumtirdzniecības apgrozījums pieauga par 17.0%.

	2003	
	I	II
Banku rezerves	181.8	218.0
Nacionālā valūta banku kasēs	69.5	66.2
Noguldījumi Latvijas Bankā	112.3	151.8
Ārzemju aktīvi	1 856.3	1 724.2
Ārvalstu valūta banku kasēs	46.7	46.8
Prasības pret ārvalstu bankām	1 204.1	1 041.8
Prasības pret ārvalstu nebankām	570.3	615.3
Pārējie aktīvi	35.1	20.2
Prasības pret centrālo valdību (neto)	103.7	102.5
Prasības pret pašvaldībām (neto)	14.8	16.0
Prasības pret valsts uzņēmumiem	108.4	106.3
Prasības pret privātuzņēmumiem	1 344.2	1 385.2
Prasības pret privātpersonām	437.4	460.1
Neklasificētie aktīvi	288.5	307.5
Pamatlīdzekļi	106.5	106.1
Nauda ceļā	5.6	6.4
Pārējie aktīvi	50.8	51.8
Prasības pret iekšzemes kredītiestādēm (t.sk. ieguldījumi)	125.6	143.2
AKTĪVI PAVISAM	4 335.0	4 319.9
<i>Papildpostenis: aktīvi pārvaldīšanā</i>	<i>488.5</i>	<i>481.5</i>
Pieprasījuma noguldījumi	439.0	442.5
Valsts uzņēmumu	29.3	28.3
Privātuzņēmumu	209.4	208.5
Privātpersonu	200.3	205.7
Terminnoguldījumi	331.0	356.1
Valsts uzņēmumu	31.4	39.1
Privātuzņēmumu	95.2	106.2
Privātpersonu	204.3	210.8
Rezidentu noguldījumi ārvalstu valūtā	549.5	548.6
Valsts uzņēmumu	18.6	19.3
Privātuzņēmumu	187.0	177.7
Privātpersonu	343.9	351.7
Tranzītfondi	10.0	10.0
Ārzemju pasīvi	2 254.2	2 181.4
Saistības pret ārvalstu bankām	510.1	525.7
Saistības pret ārvalstu nebankām	1 656.0	1 573.2
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	88.2	82.5
Saistības pret Latvijas Banku	27.9	29.3
Parāda vērtspapīri	47.7	45.5
Kapitāls un rezerves	388.5	399.7
Rezidentu	205.6	217.4
Nerezidentu	182.8	182.3
Uzkrājumi parādiem un saistībām	60.6	62.5
Neklasificētie pasīvi	226.6	244.2
Nauda ceļā	79.7	75.0
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	38.0	37.7
Saistības pret iekšzemes kredītiestādēm	108.9	131.5
PASĪVI PAVISAM	4 335.0	4 319.9
<i>Papildpostenis: pasīvi pārvaldīšanā</i>	<i>488.5</i>	<i>481.5</i>

KREDĪTIESTĀŽU KOPSAVILKUMA BILANCE

(perioda beigās; milj. latu)

© Latvijas Banka, 2003

Pārpublicējot obligāta avota norāde.
Reģistrācijas apliecība Nr. 1718

Latvijas Banka
K. Valdemāra ielā 2a, Rīgā, LV-1050
Tālrunis: 702 2300 Fakss: 702 2420
<http://www.bank.lv>

Latvijas banku sistēmas un Latvijas Bankas moneitāro rādītāju, kā arī starptautisko rezervju raksturojumu publicēšanas datumi atrodami Starptautiskā Valūtas fonda Datu izplatīšanas standartu bijetena padomes interneta lapā (<http://dsbb.imf.org>). Šie dati visagrāk tiek publicēti Latvijas Bankas interneta lapā (http://www.bank.lv/FinancialData/Latvian/index_LB.html).